

Отже, на результати виконання тестових вправ змістових модулів впливає організація і побудова навчального процесу з фізичного виховання, ефективного використання засобів фізичного виховання, і що важливо, спонукання студентів до фізичного самовдосконалення, виховання мотивації щодо зміцнення свого здоров'я і рівня фізичної підготовленості, звичайно, з урахуванням нозології свого захворювання.

На наш погляд, це позитивні наслідки є не тільки ефективність експериментальної навчальної програми, але й свідоме виконання завдань фізичного самовдосконалення дівчат, що у підсумку сприяло вихованню мотивації покращення свого здоров'я і фізичної підготовленості засобами фізичного виховання.

ВИСНОВКИ

1. Навчальний процес з фізичного виховання студентів спеціального медичного відділення має свої особливості, які відмінні від побудови такого груп основного медичного відділення, тому неможливо стандартизувати його організаційні питання та методику проведення практичних занять.

2. В процесі проведення оздоровчо-тренувальних занять з фізичного виховання необхідно навчати студентів розробляти та використовувати дієві педагогічні технології, котрі надійно забезпечуватимуть формування студентів як будівничих власного здоров'я. Формувати у них фізкультурно-рекреативну культуру.

3. Розв'язання проблеми розвитку фізичних якостей тісно пов'язане з розкриттям питань формування оптимальної структури фізичної підготовленості, резервних можливостей рухової системи в цілому й системи керування рухами, зокрема, зміцнення здоров'я студентів спеціального медичного навчального відділення ВНЗ, обґрунтування диференційованого підходу в системі фізичного виховання студентів, які мають відхилення у стані здоров'я, особливостей статевого диморфізму тощо. Недостатність розкриття досліджуваної проблеми в літературі, важливість її для теорії й практики фізичного виховання, зміцнення здоров'я й фізичних кондицій студентської молоді й визначає її актуальність.

4. Зниження мотивації щодо зміцнення свого здоров'я та фізичного самовдосконалення у студентів спеціального медичного відділення є наслідком того чи іншого хронічного захворювання, що у свою чергу викликає засторогу у виникненні загострення або відчуття дискомфорту під час виконання фізичних вправ, а також зневіра у власні сили.

ЛІТЕРАТУРА

1. Грибан Г.П. Життєдіяльність та рухова активність студентів / Г.П. Грибан. – Житомир: Вид-во Рута, 2009. – 593 с.
2. Завидівська Н.Н. Основи фізичного виховання у системі здоров'язбереження студентської молоді: Навч. посібник / Н.Н. Завидівська, О.В. Ханіянц. – Львів: Укр. Технології, 2010. – 216 с.
3. Павлишин О.Ф. Використання засобів фізичної культури для зміцнення здоров'я студентів спеціальних медичних груп і підвищення їх адаптаційних можливостей / О.Ф. Павлишин. І.В. Казак, І.В. Савка // Фізична культура, спорт та здоров'я нації: зб. наук. пр. – Вип. 12. – Т.1. – Вінниця, 2011. – С. 278-284.
4. Присяжнюк С.І. Використання здоров'язбережувальних технологій у фізичному вихованні студентів спеціального медичного відділення. Теорія та практика [монографія] / С.І. Присяжнюк. – К.: ЦП „КОМПРИНТ”, 2012. – 464 с.
5. Приходько В.В. Креативна валеологія: Навч. посібник / В.В. Приходько, В.П. Кузьмінський. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет, 2004. – 230 с.
6. Раєвський Р.Т. Фізичне виховання студентської молоді України у XXI столітті / Р.Т. Раєвський, С.М. Канишевський, А.В. Домашенко / Збір. наук. статей і матер. Всеукраїнська конференція „Молодь і суспільство, присвячена 10-річчю незалежності України. – Одеса, 2001. – С. 20-27.
7. Mobster B, Cooley R (1999) Jayden construction of new P. E courses-teaching mode in colleges, vol 11(3). IEEE Press, New York, p. 26-32.
8. Shahabad C, Darkish AM, Alibi J et al (2001) University sports course teaching new mode design and visit with operation, vol 21(5). IEEE Press, New York, p. 147-152.
9. Yan T, Jacobsen M, Garcia-Mo Lina H (1999). The found and conformity of teaching pattern in college PE education I World Wide Web conference, vol 23(7). Paris WAM Press, Paris, p. 123-128

УДК:378:796.011.3

Петрица Петро

Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ ЯК КОМПОНЕНТ ОСОБИСТОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті розглянуто фізична підготовленість студентів груп фізичної реабілітації Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка, оцінена за розробками Metivirg et all (за Leder L.), як компонент особистої фізичної культури людини. Окреслено проблеми та шляхи його покращення.

На основі аналізу науково-методичних джерел виявлено недостатню ефективність занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах. В той же час в науково-методичній літературі за останні роки все більше піднімається питання досліджень та пошуку нових шляхів удосконалення процесу фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів.

Результати нашого дослідження виявило, що у порівнянні з середнім показником (s=5,1) згинання і розгинання рук в упорі лежачи за 2014-2015 навчальний рік погіршилось з середнім показником (s=4,6) 2015-2016 навчального року. Отримані результати викликають занепокоєння, тому що фізична підготовленість як компонент особистої фізичної культури студентів знаходиться на низькому рівні і з року в рік погіршується.

Ключові слова: фізична підготовка, студент, шляхи, спеціальна медична група, особиста фізична

культура.

Петрица Петр Физическая подготовленность как компонент личной физической культуры

В статье рассмотрены физическая подготовленность студентов групп физической реабилитации Тернопольского национального педагогического университета им. В. Гнатюка, оценена по разработкам Metivirg et all (по Leder L.), как компонент личной физической культуры человека. Обозначены проблемы и пути его улучшения.

На основе анализа научно-методических источников обнаружено недостаточную эффективность занятий по физическому воспитанию в высших учебных заведениях. В то же время в научно-методической литературе за последние годы все больше поднимается вопрос исследований и поиска новых путей совершенствования процесса физического воспитания студентов высших учебных заведений.

Результаты нашего исследования выявило, что по сравнению со средним показателем ($s = 5,1$) сгибание и разгибание рук в упоре лежа за 2014-2015 учебный год ухудшилось со средним показателем ($s = 4,6$) 2015-2016 учебного года. Полученные результаты вызывают беспокойство, так как физическая подготовленность как компонент личной физической культуры студентов находится на низком уровне и из года в год ухудшается.

Ключевые слова: физическая подготовка, студент, пути, специальная медицинская группа, личная физическая культура.

Petrytsa Peter Physical readiness as a component of personal physical education

The article deals with physical readiness of students of groups of physical rehabilitation of Ternopil National Pedagogical University. V. Hnatiuk, estimated by the development Metivirg et all (at Leder L.), as a component of personal physical training person. The problems and ways to improve it.

The aim of this study is to evaluate and identify ways to improve the physical fitness of students groups, physical rehabilitation Tnpu them. V. Hnatiuk.

Based on the analysis of scientific-methodological sources found insufficient efficiency of physical education classes in higher educational institutions. At the same time, scientific and methodological literature in recent years, more raises the question of research and searching for new ways to improve the process of physical education of university students.

The results of our study showed that, compared with the average ($s = 5,1$) flexion and extension arms in emphasis lying for the 2014-2015 academic year has worsened with the average ($s = 4,6$) 2015-2016 academic year. The results are of concern, as physical fitness as a component of personal physical training of students is at a low level, and from year to year deteriorates.

Key words: physical training, student, the way, a special medical team, personal physical training.

Постановка наукової проблеми. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, спостерігається негативна тенденція зниження рівня здоров'я та розширення кола типів захворювань. Поруч з розповсюдженими захворюваннями дихальної, серцево-судинної систем, системи травлення, порушення постави стрімко зростає чисельність відхилень нервово-психічного типу та здорового аналізатору [15].

Останнім часом за середньою тривалістю життя населення України посідає одне з останніх місць серед розвинутих країн світу та одне з перших за показниками, які негативно позначаються на стані здоров'я людини: за кількістю захворювань, за тривалістю лікування й т. п.

Наукові дослідження [3,8] свідчать, що рівень здоров'я студентської молоді та випускників вищих навчальних закладів країни викликає тривогу.

За даними медичних обстежень та опитувань, із 10 студентів дев'ять мають відхилення в стані здоров'я; на 100 студентів припадає близько 95 і більше захворювань різної етіології, а 30% перебуває на диспансерному обліку. Майже половина складу студентів (46,5%) не відповідає середньому рівню нормативу фізичної підготовленості, що гарантує стабільне здоров'я [3,7]

Фізичне виховання у вищому навчальному закладі (ВНЗ) – це складний психолого-педагогічний процес, метою якого є підтримання здоров'я на належному рівні, формування професійно-прикладної фізичної культури, розширення функціональних можливостей організму через заняття спортом і як результат формування особистої фізичної культури.

На сучасному етапі розвитку нашого суспільства однією з актуальних проблем є пошук дієвих факторів оздоровчого впливу на студентів віднесених до спеціальної медичної групи, які у зв'язку з перенесеними захворюваннями не можуть в повній мірі використовувати можливості загальноприйнятої системи фізичного виховання. Тривожні тенденції збільшення контингенту у спеціальних медичних групах свідчать не тільки на проблематичність їх подальшого всебічного розвитку, а й на можливі перспективи зростання кількості молоді зі зниженою працездатністю і ранньою інвалідністю [9].

У науковій літературі все частіше зустрічаються публікації, які вказують на недостатню ефективність занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах України. [7,8,12]. Тому пошук нових шляхів удосконалення процесу фізичного виховання студентів є актуальним. У системі вищої освіти прийнято оцінювати ефективність фізичного виховання за динамікою якісних параметрів фізичної підготовленості. Разом з тим ряд вчених рекомендують при оцінці ефективності фізичного виховання враховувати не лише фізичну підготовленість, а й показники фізичного здоров'я та сформованості особистої фізичної культури [2,4,13].

Враховуючи вище викладене виникає занепокоєння щодо фізичної підготовленості студентів [10], актуальним залишається пошук напрямків покращення особистої фізичної культури студентів, що і послужило вибором напрямку нашого дослідження.

Зв'язок роботи з науковими темами та планами. Дослідження виконано відповідно до теми: «Підготовка

майбутнього вчителя до інноваційної діяльності в сучасній школі» № держреєстрації – 0111U001321. Категорія – прикладна. Керівник – д.п.н., проф. Терещук Г.В.

Об'єкт дослідження: особиста фізична культура студентів груп фізичної реабілітації.

Предмет дослідження: фізична підготовленість як компонент особистої фізичної культури студентів віднесених до спеціальної медичної групи.

Мета дослідження: оцінити та окреслити шляхи покращення фізичної підготовленості студентів груп фізичної реабілітації ТНПУ ім. В. Гнатюка.

Задачі дослідження:

1. Провести аналіз науково-методичних джерел що стосуються шляхів покращення фізичної підготовленості студента спеціальної медичної групи.

2. Визначити та оцінити показники фізичної підготовки студентів спеціальної медичної групи та окреслити шляхи їх корекції.

Методи та організування дослідження. Для вирішення завдань використовували наступні методи дослідження: теоретичні – аналіз та синтез, узагальнення матеріалів вітчизняної та зарубіжної науково-методичної літератури, тестування, медико-біологічні. Результати оброблялись з використанням групи методів математичної статистики.

Результати досліджень та їх обговорення.

Аналіз показників фізичної підготовленості здійснювався нами у відповідності до рекомендацій Metivirg et all (за Leder L.) [14], до низького рівня результатів виконання того чи іншого тесту відносяться значення, які доступні більше чим для 80% обстежених, до нижче середнього – 60-79%, до середнього – 40-59% студентів, до вище середнього – 20-39%, до високого – менше ніж для 20% студентів [5].

Оцінювання показників фізичної підготовленості здійснювалось за розробленою шкалою [10]. Нами в систему експрес-оцінки показників фізичної підготовленості було включено чотири тести, які в певній мірі оцінюють рухові здібності людини (табл. 1).

Для практичного використання системи експрес-оцінки фізичного стану ми використали дані таблиці [10] розрахунку балів за результатами тестових випробувань.

Таблиця 1

**Нарахування балів за результатами виконання тестів
фізичної підготовленості студентів спеціальної медичної групи.**

(Огніста К. М., Огністий А. В. Зошит для занять з фізичного виховання у спеціальній медичній групі, 2013)

Бали		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
тести											
Згинання і розгинання рук в упорі лежачи	Ю	1	5	9	12	15	17	19	21	23	25
	Д	1	4	6	8	10	12	14	16	18	20
Піднімання і опускання тулуба з положення лежачи на спині	Ю	10	12	14	16	18	20	24	26	28	30
	Д	10	12	16	20	24	26	27	28	29	30
Стрибок в довжину змістя	Ю	15	16	16	17	17	18	18	19	19	20
	Д	5	0	5	0	5	0	5	0	5	0
Нахил тулуба вперед	Ю	13	14	14	15	15	16	16	17	17	18
	Д	5	0	5	0	5	0	5	0	5	0
	Ю	2	4	6	8	10	12	14	16	18	20
	Д	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22

Ю - юнаки

Д - дівчата

У дослідженні приймали участь 120 студентів груп фізичної реабілітації першого курсу Тернопільського національного педагогічного університету ім. В. Гнатюка 2014-2015 та 2015-2016 навчального року.

За результатами виконання тестів фізичної підготовленості нами було виявлено що рівень показників фізичної підготовленості студентів спеціальної медичної групи з року в рік погіршується (табл. 2).

Таблиця 2

**Порівняльні показники фізичної підготовленості студентів
спеціальної медичної групи Тернопільського національного педагогічного університету ім В. Гнатюка.
(станом на жовтень 2014-2015 н.р. та 2015-2016 н.р. n=120)**

Тести		Згинання і розгинання рук в упорі лежачи		Піднімання тулуба з положення лежачи на спині за 1 хв.		Стрибок в довжину з місця		Нахил тулуба вперед	
Навчальний рік	Середнє (s) в балах		Середнє (s) в балах	m	Середнє (s) в балах		Середнє (s) в балах		Середнє (s) в балах
2014-2015	5,1	0,3	5,9	0,2	4,9	0,3	5,0		0,3
2015-2016	4,6	0,4	5,2	0,5	3,4	0,4	3,7		0,3

Mx (середнє) – s

Sms (Похибка середньої величини) - m

У порівнянні з середнім показником ($s=5,9$) тесту піднімання тулуба з положення лежачи на спині за 1 хв., який вони показали у 2014-2015 навчальному році ми бачимо що він погіршився з таким же показником ($s=5,2$) станом на жовтень 2015-2016 навчального року на - 0,7 бала. Результат тесту стрибок у довжину з місця погіршився у порівнянні з середніми показниками двох навчальних років на - 1,5 бала. Нахил тулуба вперед на - 1,3 бала.

Отримані результати свідчать, що у більшості студентів традиційно знижується рівень показників фізичної підготовки і не формується потреба піклуватися про власне здоров'я як компонента особистої фізичної культури людини.

Отримані результати спонукали нас до вироблення шляхів покращення фізичної підготовленості, а саме:

1. Запровадження електронного паспорту здоров'я для школярів та студентів віднесених до спеціальних медичних груп, що призведе до покращення поінформованості студентів про стан здоров'я та школярів, тому що вже завтра вони будуть студентами;

2. Використання сучасних інформаційних технологій з метою оцінки та аналізу фізичної підготовленості як компонент особистої фізичної культури.

3. Виокремлення тестів фізичної підготовки, які вимагають покращення чи корекції;

4. Розробки програм формування особистої культури здоров'я студентів спеціальних медичних груп.

Підсумовуючи вище викладене ми можемо зробити наступні **ВИСНОВКИ**:

1. Аналіз науково-методичних джерел виявив, що все частіше зустрічаються публікації, які вказують на недостатню ефективність занять з фізичного виховання у вищих навчальних закладах України, в той же час в науково-методичній літературі не в повній мірі висвітлюються шляхи удосконалення процесу фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи.

2. Проведене нами дослідження виявило, що фізична підготовленість студентів першого курсу погіршується з року в рік. Ми бачимо що у порівнянні з середнім показником ($s=5,1$) у тесті згинання і розгинання рук в упорі лежачи (за 2014-2015 навчальний рік) результат погіршився у порівнянні з середнім показником ($s=4,6$ за 2015-2016 навчального року) на - 0,5 бала. Таке співвідношення середніх показників фізичної підготовленості студентів виникає занепокоєння, тому що здоров'я студентів знаходиться на низькому рівні і з року в рік погіршується. Значне зниження середніх результатів спостерігається у тестів стрибок у довжину з місця і нахил тулуба вперед, що зв'язано з недостатньою увагою у ВНЗ до розвитку гнучкості та швидкісно силових можливостей організму студентів.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ у даному напрямку полягають у визначенні змісту організації та методики покращення фізичної підготовленості як компонента особистої фізичної культури студентів.

ЛІТЕРАТУРА

- Амосов Н.М. Физическая активность и сердце / Н.М. Амосов, Я.А. Бендет – К.: Здоров'я, 1984. – 232 с.
- Апанасенко Г.Л. Избранные статьи о здоровье / Г.Л. Апанасенко – К., 2005. – 46 с.,
- Булатова М. Олимпийское образование на Украине: методология, организация, практические результаты (1991–2001) / М. Булатова, В. Платонов // Олимпийский спорт и спорт для всех : V Междунар. науч. конгрес. – Минск : [б. и.], 2001. – С. 65.
- Драчук С.П. Аеробна та анаеробна продуктивність організму юнаків 17 – 19 років при застосуванні різних режимів фізичних навантажень: Автореф. дис. ... канд. біол. наук: 03.00.13 / С.П. Драчук – К., 2006. – 20с.
- Дрозд Олена Валеріївна. Фізичний стан студентської молоді Західного регіону України та його корекція засобами фізичного виховання [Текст] : автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту / Дрозд Олена Валеріївна ; Волинський держ. ун-т ім. Лесі Українки. - Луцьк, 1998. - 17 с.
- Іванова Г. Є. Оптимізація фізкультурно-оздоровчої роботи в технічних вищих навчальних закладах шляхом валеологічної освіти студентів : автореф. дис.... канд. наук з фіз. виховання і спорту : спец. 24.00.02 "Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення" / Г. Є. Іванова ; Волин. держ. ун-т ім. Лесі Українки – Луцьк, 2000. – 21 с.
- Іванова Г. Сутність поняття «здоров'я» і результати оцінки стану здоров'я студентів за час їх навчання в технічному вищому закладі освіти / Г. Іванова // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві: 36. науковий праць. – Луцьк, 2002. – Том1. – С. 151-152.,
- Мірошніченко В.М. Вплив занять з фізичного виховання за програмою Міністерства освіти і науки на аеробну та анаеробну (лактатну) продуктивність дівчат з різним соматотипом / В.М. Мірошніченко // Молода спортивна наука України: 36. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. Вип. 10. – Львів: НВФ «Українські технології», 2006. –Т.4 – С. 331-335.
- Murza V.P. Psihologo-flzichna reabilitatsiya: pldruchnik / V.P. Murza. – Kyiv: «Olan», 2005. – 608 s.
- Ognista K. M., Zoshit dlya zanyat z flzichnogo vihovannya u spetsialnykh medichnykh grup/Ognista K. M., Ognistiy A. V. – Ternopil: TNPU, 2013. – 24 s.
- Petro Petritsa. Stavlennya studentiv do flzichnoyi kulturi i sportu v protsesi Yih flzichnogo vihovannya /Petro Petritsa // Moloda sportivna nauka UkraYini: zb. Nauk. Prats z galuzi flzichnogo vihovannya, sportu i zdorov'ya lyudini. Vin. 19. – L.: LDUFK, 2015.- T.2.- 212-216 s.
- Radchenko O. Flzichna pldgotovlenist studentok vischogo tehnlchnogo zakladu osvlti / O.Radchenko // Moloda sportivna nauka UkraYini: Zb. nauk. prats z galuzi flzichnoyi kulturi ta sportu. – Lvlv, 2003. – T.2. – Vipusk 7. – S. 263-265.
- Furman Yu.M. Korelyatsynl vzaEmozv'yazki aerobnoyi ta anaerobnoyi (laktatnoyi) produktivnostl organlzmu z yaklsnimi parametrami ruhovoyi dlyalnostl studentiv cholovlchoyi statl (17 – 19 rokiv) / Yu.M. Furman, S.P. Drachuk // Pedagogika, psihologiya ta mediko-biologlchnl problemi flzichnogo vihovannya i sportu: Zb. nauk. pr. / Za red. Ermakova S.S. – Harklv: HDADM (HHPI), 2005. – # 15. – S. 51-55.
- Leger L., Boucher R. An indirect continuous running multistape field test. The University de Monreal Track test. Can. F. Appl., 1980. – № 5. – P. 77–84.

15. Офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>

УДК: 796:617.572-053.8-085

Попадюха Ю. А.

Національний технічний університет України «КПІ», м. Київ

Остроушко О. Д.

Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ

ОБСТЕЖЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ПРИ ВОГНЕПАЛЬНИХ УРАЖЕННЯХ ПЛЕЧОВОГО СУГЛОБУ

Розглянуто основні аспекти обстеження опорно-рухового апарату у процесі фізичної реабілітації осіб з вогнепальними ураженнями плечового суглобу. Реабілітаційне обстеження дозволяє оцінити функціональний стан пацієнта, здійснити контроль показників певних функцій, визначити ефективність реабілітаційних заходів. Оцінка функціональних можливостей складається з трьох основних елементів: спостереження за рухами пацієнта, суб'єктивна та об'єктивна оцінка функцій. Обстеження у фізичній реабілітації не потребує спеціального обладнання, правильність встановлення рівня функціональних можливостей залежить від професіоналізму фахівця з фізичної реабілітації.

Ключові слова: фізична реабілітація, плечовий суглоб, обстеження, вогнепальні ураження.

Попадюха Ю. А., Остроушко А. Д. Обследование функциональных возможностей опорно-двигательного аппарата для определения эффективности реабилитационных мероприятий при огнестрельных поражениях плечевого сустава

Рассмотрены основные аспекты обследования опорно-двигательного аппарата в физической реабилитации лиц с огнестрельными поражениями плечевого сустава. Реабилитационное обследование позволяет оценить функциональное состояние пациента, осуществлять контроль показателей определенных функций, определить реабилитационную эффективность. Оценка функциональных возможностей состоит из трех основных элементов: наблюдение за движениями пациента, субъективная и объективная оценка функции. Обследование в физической реабилитации не нуждается в специальном оборудовании, верность установки уровня функциональных возможностей зависит от профессионализма специалиста по физической реабилитации.

Ключевые слова: физическая реабилитация, плечевой сустав, обследования, огнестрельные поражения.

Popadyuha Y. A., Ostroushko A. D. The study features of the musculoskeletal system to determine the effectiveness of rehabilitation measures in gunshot injuries of the shoulder joint

The main aspects of the examination of the musculoskeletal system in the physical rehabilitation of persons with gunshot lesions of the shoulder joint. Rehabilitation survey to evaluate the functional status of the patient, to monitor performance of certain functions, to determine the effectiveness of rehabilitation. Evaluation of functionality consists of three main elements: monitoring the movements of the patient's subjective and objective evaluation function. A survey in the physical rehabilitation needs no special equipment, adherence to set the level of functionality depends on the professionalism of the expert in physical rehabilitation.

Key words: physical rehabilitation, shoulder joint survey gunshot injury.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. За останній час проблема вогнепальних поранень в Україні вийшла за межі спеціальних медичних, медично-фізіологічних досліджень. Нагальна потреба ефективного лікування та комплексної реабілітації воїнів – учасників антитерористичної операції (АТО) та мирних мешканців, що стали жертвами військових дій на сході країни, засвідчила необхідність оновлення досліджень у сфері проведення заходів із фізичної реабілітації хворих із вогнепальними пораненнями.

Відповідно актуалізовано питання обстеження функціональних можливостей опорно-рухового апарату за для визначення ефективності фізично-реабілітаційних заходів осіб із вогнепальним ушкодженням плечового суглобу. Вивчення питання узгоджено із науково-дослідницькою роботою кафедри фізичної реабілітації НУФВСУ «Вдосконалення організаційних та методичних засад програмування процесу фізичної реабілітації при дисфункціональних порушеннях у різних системах організму» (№ держ. реєстрації 0106V010793, шифр 4.4).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розгляд сучасних досліджень в Україні з проблем відновлювальної медицини [2], фізичної реабілітації осіб із ураженнями опорно-рухового апарату [4] засвідчує, що донедавна питання реабілітації хворих із вогнепальними пораненнями не були предметом спеціалізованих розвідок, лише за останній час вони постали як нагальні передусім у роботах хірургічного профілю [1; 3]. Але аспекти розробки заходів відновлення таких пацієнтів засобами фізичної реабілітації у відповідності до запитів сучасності найчастіше залишаються поза увагою фахівців. Водночас світовий досвід останніх десятиріч презентує багатоаспектні підходи до питань обстеження опорно-рухового апарату осіб із різного роду травмами [5; 6] та методики реабілітаційних дій щодо відновлення їхнього фізичного стану та життєдіяльності [7]. Тому вважаємо доцільним розглянути одне з вузькоспеціалізованих питань щодо проведення реабілітаційних заходів із особами з вогнепальними ураженнями верхніх кінцівок – обстеження рухово-опорного апарату для визначення ефективності методик реабілітації окремих його складових